

Martin Appelo, Waardenloze gesprekken.
Socratisch motiveren in de praktijk.
Amsterdam: Uitgeverij Boom, 2010, ISBN
9789085069560, 172 pagina's, € 29,50

In *Waardenloze gesprekken* legt Martin Appelo uit hoe socratisch motiveren gebruikt kan worden door hulpverleners om burn-outklachten te voorkomen. Het is een effectieve methode bij lastige cliënten met wie onenigheid is over verandering, waardoor vaak de klachten bij de therapeut ontstaan. *Waardenloze gesprekken* is bedoeld voor hulpverleners in onder andere de (geestelijke) gezondheidszorg.

Socratisch motiveren is een korte, krachtige en 'waardenloze' methode waarmee de motieven van de cliënt en de consequenties die belangrijke anderen daaraan verbinden verduidelijkt kunnen worden. Deze methode is nooit gericht op inhoudelijke verandering. De hulpverlener blijft uit de strijd en het probleem komt te liggen op de plaats waar het hoort. Hierdoor brengt socratisch motiveren vastgelopen of hopeloze behandelingen toch vaak in beweging. *Waardenloze gesprekken* begint met een theoretische verdieping die uitmondt in richtlijnen voor de attitudeverandering die nodig is voor het goed uitvoeren van het socratisch motiveren. Daarna volgt een beschrijving van enkele methodische kwesties: indicaties, contra-indicaties, de introductie van socratisch motiveren, een vereenvoudigd stappenplan en werkschema, en de verschillen met andere motiveringsstrategieën. Tot slot volgt een serie praktijkvoorbeelden die vanwege de

praktische herkenbaarheid per probleemsoort gerangschikt zijn. *Waardenloze gesprekken* is vooral een praktijkboek.

Robert Didden, Tussen wal en schip.

Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen. Tekst van de inaugurale rede bij het aanvaarden door prof.dr. Robert Didden van zijn benoeming tot hoogleraar 'Verstandelijke beperkingen, leren en gedrag' aan de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Radboud Universiteit op 25 maart 2010.

In de oratie wordt ondermeer ingegaan op de toegenomen en complexer geworden hulpvraag van veel mensen met een lichte verstandelijke beperking en de speciale aandacht in hulpverlening en onderzoek en voorzieningen die voor die doelgroep nodig zijn. Er is sprake van een verhoogde kans op psychopathologie en van een combinatie van risicofactoren. Ingegaan wordt op het belang van Routine Outcome Monitoring (ROM), op het voorkomen van persoonlijkheidsstoornissen, op het onderzoek naar *evidence-based practice*, op het bevorderen bij de behandeling van generalisatie en feedback, en op diverse onderzoeksaspecten van problematisch middelengebruik. Tot slot worden diverse onderzoeksthema's van het Trajectum Kenniscentrum benoemd, waaronder het meten van *Theory of Mind-vaardigheden* en het meten van impulsiviteit.

Susan Jedeloo en Jacqueline Leenders, *Zorgbasics Zelfmanagement*

Den Haag: Boom/Lemma, 2010, ISBN 078-90-5931-551-8, 151 pagina's, € 12,50

ZorgBasics Zelfmanagement gaat in de eerste plaats over het leven, niet over het therapeutisch regime. Zelfmanagement gaat altijd uit van een gelijkwaardige samenwerking tussen patiënt en zorgverlener(s). Het is dus niet zo dat de patiënt volledig verantwoordelijk is voor het verloop van de ziekte, het monitoren en behandelen van de symptomen en de resultaten van de behandeling. Het stimuleren van zelfmanagement vraagt om specifieke inzet van zorgverleners. De nadruk ligt hierbij op goede patiëntenvoorlichting en -educatie. Daarbij zijn de volgende punten van belang (LAZ, 2009):

- het ondersteunen van leer-of groeiprocessen;
- het bevorderen van het zelfsturend vermogen;
- het versterken van het zelfvertrouwen;
- een methode voor het realiseren van persoonlijke doelen.

Voor verdere info: www.Zorgbasics.nl

Emmeline Kunst, Jet Wiechers, Joris van der Putten, *Landingsbaan voor kwaliteit. Over management van kwaliteit in organisaties voor langdurende zorg*

Kluwer (www.zorgmarkt.net/shop), 2010, ISBN 9789013072280, 118 pagina's, € 24,95

Kwaliteit van zorg hoort niet hoog in de lucht te zweven. Het hoort thuis aan de grond. Kwaliteit is het uitgangspunt, het bestaansrecht en het fundament van iedere organisatie in de langdurende zorg. Een goede landingsbaan is nodig om verbeterprojecten in uw organisatie te laten landen, te verspreiden en te borgen. Hoe ziet de landingsbaan voor kwaliteit eruit? En hoe leg je hem aan?

Dit boek beschrijft de geleerde lessen van 22 organisaties die werkten aan hún landingsbaan. Zij namen deel aan het *Zorg voor Beter* programma Management van Kwaliteit (zorgvoorbeter.nl). Plexus begeleidde dit programma en evalueerde en analyseerde de resultaten. Welke aanpak werkt, en wat moet u vooral niet doen? Achter in dit boek is een checklist opgenomen. Aan de hand van deze checklist is het mogelijk een stappenplan voor verbetering van het management van kwaliteit op te stellen. Ook vindt u de gegevens van 22 ervaringsdeskundigen.

Manja de Neef, *Negatief zelfbeeld*

Amsterdam: Uitgeverij Boom, 2010, ISBN 9789085069645, 220 pagina's, € 22,90

Dit Boom Hulpboek is bestemd voor mensen die van hun negatieve zelfbeeld af willen. Je leert een stevig en genuanceerd beeld van jezelf op te bouwen. Met behulp van oefeningen ga je geleidelijk anders naar jezelf kijken en je anders gedragen.

De theorie wordt aangevuld met voorbeelden uit de praktijk. Dit boek is zo opgezet dat je

het zelfstandig kunt gebruiken, maar ook met ondersteuning van een cognitief-gedragstherapeut.

Michiel Ras, Isolde Woittiez, Hetty van Kempen en Klarita Sadiraj, **Steeds meer verstandelijk gehandicapten? Ontwikkelingen in vraag en gebruik van zorg voor verstandelijk gehandicapten 1998-2008**

Den Haag: SCP, 2010, ISBN 978-90-377-0468-6, 89 pagina's, € 24,90

De afgelopen jaren is de vraag naar zorg door verstandelijk gehandicapten sterk gegroeid. Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft, mede op verzoek van het ministerie van VWS, het aantal verstandelijk gehandicapten die zorg vragen in kaart gebracht. Dit rapport doet daar verslag van. Uit de inventarisatie blijkt dat de vraag naar verstandelijk-gehandicaptenzorg gedurende het afgelopen decennium gemiddeld met 9% per jaar is toegenomen. Wat veroorzaakt deze groei? Zijn het specifieke groepen die de sector instromen, en zijn het bepaalde pakketten waar de instromers naar vragen? En hoe ontwikkelt de groep huidige vragers zich; hoe lang blijven zij in zorg? De analyse laat een diffuus beeld zien. De vaak genoemde toestroom van jongeren blijkt een belangrijke maar geen volledige verklaring voor de groei in de vraag naar en het gebruik van VG-zorg. Ook instroom van ouderen en de langere levensverwachting van de zittende gebruikers verklaren een substantieel deel van de groei. Bijna de helft van de totale groei

in de vraag naar zorg komt door de groei in langdurig verblijf. De groei in begeleiding was verantwoordelijk voor bijna een kwart van de totale groei maar het was wel de snelste groeier. Concluderend kan gesteld worden dat er groei plaatsvindt over de gehele linie, en dat er niet één specifieke factor aan te wijzen is.

TOKK themanummer 2010, 1-2, 1-62

Behandelinterventies bij gedragsproblemen en psychische stoornissen bij personen met een verstandelijke beperking (red.: Ann Swillen en Bea Maes).

Met bijdragen over diagnostiek, interventies, ambulante psychotherapie en residentiële behandeling.

Voor verdere info: www.uitgeverijacco.nl